

2. Boat rides & cruises in lake Garda. Tripadvisor. URL: https://www.tripadvisor.com/Attractions-g1850051-Activities-c55-Lake_Garda.html. (дата звернення: 04.11.2024)

3. Lake Inari cruise - visit Inari, Finland, Lapland. Visit Inari. URL: <https://visitinari.fi/lake-inari-cruise/>. (дата звернення: 04.11.2024)

4. Білик В. В., Чернявська О., Войнікова А. Маркетинговий підхід до управління формуванням туристичного продукту. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 1(6). С. 184–189.

Олійник О.С.

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанної справи

Сушма Я.

здобувач вищої освіти, спеціальність 242 «Туризм і рекреація», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Дудченко Р.

здобувач вищої освіти, спеціальність 242 «Туризм і рекреація», другий (магістерський) рівень вищої освіти

Кам'янець-Подільський національний університет

імені Івана Огієнка

м. Кам'янець-Подільський, Україна

РОЗВИТОК ТУРИЗМУ ТА СФЕРИ ГОСТИННОСТІ В КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОМУ

Туризм – це індустрія сервісу, галузь, у якій новітні технології не зможуть зменшити кількість робочих місць. Він може бути використаний для збереження довкілля, надати сільському населенню, особливо в непромислових місцевостях, можливість отримувати певний дохід. Туризм може забезпечити позитивні зрушення у сфері економіки, культури та екології, тим самим сприяючи розвитку України.

Всебічне дослідження аспектів туризму є актуальною проблемою, яка обумовлена його багатогранністю та суспільною значущістю. Україна загалом та зокрема Західний регіон можуть пропонувати саме такі види відпочинку. Західний регіон України має незабруднене навколишнє середовище, чисте повітря, чисті ріки, гори, сільські місцевості, де збережені національні традиції, музеї, церкви та інші архітектурні пам'ятки. Регіон також славиться багатим фольклором та етнічними традиціями. Такі риси притаманні небагатьом іншим регіонам світу [3].

Розвиток туризму та сфери гостинності в Кам'янець-Подільському є пріоритетним напрямом розвитку міста маючи величезний історико-культурний і рекреаційний потенціал з розвинутою інфраструктурою. З метою підвищення туристичної привабливості Кам'янець-Подільська міська влада працює і розвиває роботу над різноманітними проектами, які втілюються в

життя, а саме – «Рекомендовані екскурсоводи», «Кращий сувенір Кам'янець-Подільського», «Фестивальний календар», «Respublica», «Терра Героїка», тощо та будуть розвиватися у післявоєнний час – «Казкове місто», «Пісенне джерело», «Еконяка», «Натура-фест», «Art Green Fest». Дані фестивалі спрямовані на популяризацію саморозвитку та творчості у молоді, пісенних здібностей у дітей, покращення екологічного стану Поділля, рекламування здорового способу життя, пропаганду різноманітності та краси ландшафту, рослин та квітів, тощо.

Найбільша перлина Кам'янця – це Старий замок, побудований на скелястому півострові та з'єднаний із містом Замковим мостом. Кам'янець-Подільська фортеця є основою для створення нових туристичних маршрутів та турів, в яких задіяно міста такі як Хотин, Чернівці, Київ, Львів, Меджибіж, Скала-Подільська та села - Завалля, Кривче, Більче Золоте, Бакота та інші.

Крім, Старого замку є ще 10 об'єктів, які необхідно задіювати в даному напрямку роботи, а саме: Ратуша (Польський магістрат), XV - XIX ст. є найстарішою ратушею, серед усіх, що збереглись на території України. Яскравий приклад поєднання різних архітектурних стилів, серед яких домінуючим є готичний. В будівлі Ратуші знаходяться музейні експозиції "Музей історії Магдебурзького права", "Музей грошей", "Суд середньовічного Кам'янця";

комплекс кафедрального костелу Святих Апостолів Петра та Павла, XV-XIX ст. пам'ятка архітектури, діючий костел, який поєднує культурні та релігійні надбання християнства та мусульманства; верхня Польська брама: Кушнірська вежа, XVI ст. і Вітряна брама, XVIII ст. фортифікаційна споруда, збудована польським королем Стефаном Баторієм, реставрована та розширена королем польським Станіславом Августом в 1785 році. Виконувала захисну функцію міста з північного боку; нижня Польська брама, XV-XVI ст. - унікальна гідротехнічна оборонна споруда, яка не мала рівних в тогочасній Європі. Сформована на основі давньоруської кам'яної стіни 13 ст.; комплекс Домініканського костелу, XV-XVIII ст. «Перлина Поділля», як його окреслювали поети. В турецький період саме тут турками був збудований перший в місті фонтан; дзвіниця Вірменського собору, XVI ст. архітектурна домінанта вірменських кварталів, збудована в стилі Відродження. Виконувала функцію культової та оборонної споруди; замковий міст, XIV-XVII ст. найдавніша інженерна споруда в Україні. Це монолітна споруда, яка з'єднує острів Старого міста з фортецею; насправді являє собою саркофаг, який приховує в середині середньовічний арковий міст; брама руська, XV-XVIII ст. оборонно-гідротехнічна споруда, обладнана шлюзами для підняття рівня води у річці Смотрич, що робило місто неприступним; хрестовоздвиженська церква, XVIII ст. перлина українського дерев'яного зодчества, «іграшкова» дерев'яна будівля, яка разом з величними скелями утворює дивовижний архітектурно-природній ансамбль; казарми фортеці, XVIII ст. величезні споруди, збудовані для розміщення військового гарнізону. Автором проекту казарм був польський військовий архітектор Станіслав Завадський. Будівництво здійснювалось під керівництвом коменданта фортеці Яна де Вітте.

В Україні слід якнайшвидше звернути увагу на розв'язання актуальних питань для того, щоб скористатися тими економічними вигодами, які може забезпечити Україні та нашому народові туризм. Розвиток туристичної індустрії та готельного господарства сьогодні стримується низкою чинників, головним з яких є воєнний час, крім цього такі чинники, як - економічна криза; недоліки в роботі фінансово-банківської системи; обмежена платоспроможність населення; недосконала фіскальна політика відійшли на другий план, хоча їх вплив має своє негативне значення.

Список використаних джерел:

1. Кам'янець-Подільський державний історичний музей-заповідник: перші 125 років / В.С. Травінський, Р.В. Йолтуховський, В.А. Нестеренко, В.М. Волкова. ПП Мошак М.І., 2015. С.73.
2. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону. Монографія. За заг. ред. проф. В.Г. Герасименка. Одеса: ОНЕУ, 2016. 262 с.
3. Туристично-інформаційний центр Кам'янець-Подільського історичного музею-заповідника [електронне джерело]. Режим доступу: www.3849.com.ua/news/1918681
4. Фастовець О.О. «Темний» туризм як напрям туризму спеціальних інтересів в Україні / О.О.Фастовець // Туристичні тренди – 2017: інновації, бренди, дестинації: Збірник матеріалів Всеукр.наук.-практ. конф.Харків: ХТЕІ КНТЕУ, «Цифра-Принт», 2017.

Богдан Н. М.

доктор економічних наук, професор

Осовець О. Е.

аспірант

*Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова
м. Харків, Україна*

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ ВІДНОВЛЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД

Після важких випробувань війни, Україна постане перед одним, із поміж багатьох інших, новим викликом – відновлення регіонального туризму, який може стати потужним рушієм економічного зростання країни, але водночас з цим дуже важливо зберегти наше унікальне навколишнє довкілля. З оглядом на зазначене, багато науковців досліджували екологічний аспект розвитку туризму.

У своїй статті автори Попадинець Н.М., Галаченко О.О., Данило Я.І., дійшли до висновку, що «економічна привабливість туризму може швидко перетворитися в екологічну кризу, якщо не буде враховано принципів сталого використання природних ресурсів, охорони біорізноманіття та мінімізації негативного впливу на довкілля» [1, с. 122]. Зростаюча кількість туристів може призводити до погіршення екологічного стану окремого регіону, що в свою